

DOPORUČENÍ

DOPORUČENÍ KOMISE

ze dne 27. března 2014

o druhém koordinovaném plánu kontrol s cílem posoudit rozšíření podvodných praktik při uvádění některých potravin na trh

(Text s významem pro EHP)

(2014/180/EU)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 ze dne 29. dubna 2004 o úředních kontrolách za účelem ověření dodržování právních předpisů týkajících se krmiv a potravin a pravidel o zdraví zvířat a dobrých životních podmínkách zvířat⁽¹⁾, a zejména na článek 53 uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Článek 53 nařízení (ES) č. 882/2004 zmocňuje Komisi doporučit koordinované plány kontrol, které, pokud se to považuje za nezbytné, se sestavují *ad hoc*, zejména s cílem posoudit rozšíření rizik spojených s krmivy, potravinami nebo zvířaty.
- (2) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/13/ES⁽²⁾ stanoví pravidla Unie pro označování platná pro všechny potraviny.
- (3) Podle směrnice 2000/13/ES by použité způsoby označování neměly uvádět spotřebitele v omyl, zejména pokud jde o charakteristiky potraviny, včetně její skutečné povahy a identity. Kromě toho platí, že neexistují-li zvláštní předpisy Unie ani zvláštní vnitrostátní předpisy, pak názvem, pod kterým je potravina prodávána, by měl být název vžitý v členském státě, v němž je výrobek prodáván, nebo popis potraviny, který musí být dostatečně přesný, aby kupujícímu umožnil poznat skutečnou povahu potraviny.

(4) Všechny složky musí být uvedeny na etiketě balené potraviny určené pro konečného spotřebitele nebo zařízení společného stravování. Zejména potraviny obsahující jako složku maso, jsou-li určeny pro konečného spotřebitele nebo zařízení společného stravování, musí přímo na obalu nebo na etiketě k němu připevněně uvádět také druhy zvířat, z nichž maso pochází. Pokud je určitá složka uvedena v názvu potraviny, musí být její množství vyjádřené v procentech uvedeno rovněž v seznamu složek, aby se zabránilo tomu, že spotřebitel bude uveden v omyl, pokud jde o identitu a složení potraviny.

(5) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004⁽³⁾ stanoví další požadavky na označování použitelné na určité potraviny živočišného původu. Zejména stanoví, že na baleních určených k dodání konečnému spotřebiteli obsahujících mleté maso mimo jiné z lichokopytníků musí být uvedeno, že dotýčný výrobek by měl být před konzumací tepelně upraven, pokud to požadují vnitrostátní pravidla členského státu, na jehož území je výrobek uváděn na trh, a v takovém rozsahu, v jakém to pravidla požadují.

(6) V návaznosti na úřední kontroly provedené od prosince 2012 v řadě členských států byla Komise informována o tom, že některé balené výrobky obsahují koňské maso, které není uvedeno v seznamu složek přímo na obalu nebo na etiketě k němu připevněně. Namísto toho byla v názvu některých těchto potravin a/nebo v příslušném seznamu složek klamavě uvedena pouze přítomnost hovězího masa.

(7) V souladu s článkem 17 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002⁽⁴⁾ musí provozovatelé potravinářských podniků zajistit ve všech fázích výroby, zpracování a distribuce v podnicích, které řídí, aby potraviny splňovaly požadavky potravinového práva, které se týkají jejich činnosti, a kontrolovat plnění těchto požadavků.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 165, 30.4.2004, s. 1.

⁽²⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/13/ES ze dne 20. března 2000 o sbližování právních předpisů členských států týkajících se označování potravin, jejich obchodní úpravy a související reklamy (Úř. věst. L 109, 6.5.2000, s. 29).

⁽³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004 ze dne 29. dubna 2004, kterým se stanoví zvláštní hygienická pravidla pro potraviny živočišného původu (Úř. věst. L 139, 30.4.2004, s. 55).

⁽⁴⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin (Úř. věst. L 31, 1.2.2002, s. 1).

- (8) Doporučení Komise 2013/99/EU ⁽¹⁾ doporučilo členským státům provádět po dobu jednoho měsíce koordinovaný plán kontrol s cílem posoudit rozšíření podvodných praktik při uvádění některých potravin na trh. Doporučený koordinovaný plán kontrol sestával ze dvou opatření. Prvním opatřením byly odpovídající kontroly prováděné na maloobchodní úrovni a v jiných zařízeních s cílem zjistit, zda balené potravinářské výrobky a nebalené potravinářské výrobky obsahují koňské maso, které není řádně označené na obalu, nebo v případě nebalených potravin, zda nejsou informace týkající se jeho přítomnosti dány spotřebiteli nebo zařízení společného stravování k dispozici. Druhé opatření tvořily odpovídající kontroly prováděné v zařízeních manipulujících s koňským masem určeným k lidské spotřebě, včetně potravin pocházejících ze třetích zemí, za účelem zjišťování reziduí fenylbutazonu.
- (9) Výsledky koordinovaného plánu kontrol potvrdily opakované nedodržení právních předpisů použitelných na označování masných výrobků ve většině členských států. V návaznosti na tento koordinovaný plán kontrol je proto třeba přijmout opatření v podobě druhého kola kontrol na maloobchodní úrovni a v jiných zařízeních s cílem určit, zda přetrvávají praktiky zjištěné v průběhu prvního koordinovaného plánu kontrol.
- (10) Na druhé straně úřední kontroly provedené s cílem ověřit přítomnost reziduí fenylbutazonu rozšířené opakované nedodržování předpisů neprokázaly; doporučovat druhý soubor koordinovaných kontrol v této oblasti se proto v této fázi nepovažuje za nutné.
- (11) Referenční laboratoř Evropské unie pro živočišné proteiny v krmivech v průběhu prvního koordinovaného plánu kontrol poskytovala poradenství ohledně používání

metod ke zjištění přítomnosti proteinů nedeklarovaného druhu zvířat ve vzorcích. Pro tuto analýzu stále ještě neexistuje validovaná metoda, ale po konzultaci s odborníky výše uvedená laboratoř aktualizovala informace ohledně používání harmonizovaného protokolu a dala je k dispozici na svých internetových stránkách.

- (12) Členské státy by měly ve stanoveném časovém rámci a harmonizovaném formátu Komisi sdělovat používané metody, výsledky kontrol a opatření přijatá v případě pozitivních nálezů.
- (13) Po konzultaci se Stálým výborem pro potravinový řetězec a zdraví zvířat,

PŘIJALA TOTO DOPORUČENÍ:

1. Členské státy by měly koordinovaný plán kontrol provádět v souladu s přílohou I tohoto doporučení po dobu 4 po sobě následujících týdnů v časovém rámci od 21. dubna do 16. června 2014.
2. Členské státy by do 22. července 2014 měly o výsledcích úředních kontrol provedených v souladu s bodem 1 a o veškerých relevantních donucovacích opatřeních podat zprávu ve formátu uvedeném v příloze II tohoto doporučení.

V Bruselu dne 27. března 2014.

Za Komisi
Tonio BORG
člen Komise

⁽¹⁾ Doporučení Komise 2013/99/EU ze dne 19. února 2013 o koordinovaném plánu kontrol s cílem posoudit rozšíření podvodných praktik při uvádění některých potravin na trh (Úř. věst. L 48, 21.2.2013, s. 28).

PŘÍLOHA I

Druhý koordinovaný plán kontrol s cílem posoudit rozšíření podvodných praktik při uvádění některých potravin na trh

OPATŘENÍ A PŮSOBNOST KOORDINOVANÉHO PLÁNU KONTROL

A. Výrobky spadající do oblasti působnosti

1. Potraviny uváděné na trh a/nebo označené jako potraviny obsahující hovězí maso (např. mleté maso, masné výrobky a masné polotovary) jako převažující masitou složku, které patří do těchto kategorií:
 - a) balené potraviny určené pro konečného spotřebitele nebo zařízení společného stravování, které jsou označené jako potraviny obsahující hovězí maso jako převažující složku;
 - b) nebalené potraviny nabízené k prodeji konečnému spotřebiteli nebo zařízením společného stravování a potraviny balené v místě prodeje na žádost zákazníka nebo balené za účelem přímého prodeje, které jsou uváděny na trh nebo jinak označeny jako potraviny obsahující hovězí maso jako převazující složku v masitém podílu výrobku.
2. Pro účely tohoto koordinovaného plánu kontrol se použije definice „balených potravin“ v čl. 1 odst. 3 písm. b) směrnice 2000/13/ES.
3. Pro účely tohoto koordinovaného plánu kontrol se použijí definice „mletého masa“, „masných polotovarů“ a „masných výrobků“ v bodech 1.13, 1.15 a 7.1 přílohy I nařízení (ES) č. 853/2004.

B. Cíl

Příslušné orgány by měly provádět úřední kontroly za účelem zjištění, zda výrobky uvedené v bodě A obsahují koňské maso, které není řádně označené na obalu, nebo, v případě nebalených potravin, zda nejsou informace týkající se jeho přítomnosti dány spotřebiteli nebo zařízení společného stravování k dispozici, v souladu s předpisy Unie a případně s vnitrostátními předpisy.

C. Místa a postup odběru vzorků

1. Vzorek by měl být reprezentativní pro dotčené výrobky v členském státě a měl by zahrnovat širokou škálu výrobků.
2. Odběr vzorků výrobků by měl být prováděn na maloobchodní úrovni (např. v supermarketech, maloobchodních prodejnách a místních řeznictvích) a mohl by být rozšířen i na jiná zařízení (např. chladiřenské sklady).

D. Počty vzorků a podmínky

V níže uvedené tabulce se pro orientaci uvádí přehled doporučeného počtu vzorků, které mají být odebrány ve lhůtě uvedené v bodě 1 doporučení. Početní rozložení vzorků na jednotlivé členské státy vychází z údajů o počtu obyvatel, přičemž minimální počet je 10 vzorků dotčených výrobků na členský stát a 30 dní.

Potraviny uváděné na trh jako potraviny obsahující hovězí maso	
Země prodeje	Doporučený počet vzorků
Francie, Německo, Itálie, Spojené království, Španělsko, Polsko	150
Rumunsko, Nizozemsko, Belgie, Řecko, Portugalsko, Česká republika, Maďarsko, Švédsko, Rakousko, Bulharsko	100
Litva, Slovensko, Dánsko, Irsko, Finsko, Lotyšsko, Chorvatsko	50
Slovinsko, Estonsko, Kypr, Lucembursko, Malta	10

E. Metoda

Měl by se použít tento protokol:

1. Všechny vzorky by měly být podrobeny počáteční screeningové zkoušce s cílem zjistit přítomnost koňského masa v mase (jako poměr hmotnostního podílu w/w) na úrovni 0,5 % nebo vyšší. Screeningovou metodu si členské státy zvolí.
2. Pouze vzorky s pozitivním výsledkem ve screeningové zkoušce podle odstavce 1 by měly být předmětem konfirmační zkoušky používající techniku RT-PCR a zaměřené na mitochondriální DNA, jejímž cílem je zjistit přítomnost koňského masa v mase (jako poměr hmotnostního podílu w/w) na úrovni 1 % nebo vyšší. Metoda používaná ke konfirmaci musí být kalibrována na standardní kontrolní vzorek čerstvého masa dodaného z referenční laboratoře Evropské unie pro živočišné proteiny v krmivech.
3. Všechny konfirmační zkoušky podle odstavce 2 by v členských státech měly být prováděny v laboratoři, kterou k tomuto účelu určil příslušný orgán. Určená laboratoř se může nacházet v jiném členském státě po dohodě s příslušným orgánem tohoto členského státu. Určená laboratoř by měla být certifikovaná minimálně podle normy ISO 17025 pro srovnatelné zkoušky. Určená laboratoř se také může podílet na počátečním screeningovém kole.

Název a adresa určených laboratoří, které se účastní konfirmačních zkoušek, by měly být předány referenční laboratoři Evropské unie pro živočišné proteiny v krmivech, která tuto informaci zveřejní na své internetové stránce.

Podrobnější pokyny ohledně konfirmační metody jsou k dispozici na internetové stránce referenční laboratoře Evropské unie pro živočišné proteiny v krmivech na adrese <http://eurl.craw.eu/en/164/legal-sources-and-sops>

PŘÍLOHA II

Formát zprávy o výsledcích podle bodu 2

Kategorie výrobku	Počet vzorků	Použitá zkušební metoda (druh zkoušky a obchodní název) v 1. screeningovém kole	Počet pozitivních výsledků po 1. screeningovém kole ($\geq 0,5\%$)	Zkušební metoda použitá v konfirmačním kole	Počet pozitivních výsledků po 2. kole v určené laboratoři ($\geq 1\%$)	Poznámky

Celkový počet vzorků	
Celkový počet pozitivních vzorků po 1. screeningovém kole	
Celkový počet pozitivních vzorků po 2. konfirmačním kole v určené laboratoři	

Formát zprávy o donucovacích opatřeních podle bodu 2

Počet pozitivních zjištění, v jejichž případě byla dosud uložena donucovací opatření	
Je-li to možné, uveďte podrobnosti ohledně nejběžnějších donucovacích opatření (maximálně ve třech odrážkách)	
Počet pozitivních zjištění, v jejichž případě nebyla dosud uložena donucovací opatření	
Je-li to možné, uveďte podrobnosti ohledně nejběžnějších důvodů neuložení donucovacích opatření (maximálně ve třech odrážkách)	